

Laanõ Triinu mi egä-päävä usaldusõst

Kae lk 2

Pilte sügüsedsis tegemiisist külä pääl ja koolin-latsiaian

Kae lk 3

Vipõrus piimätaara puuti tagasiviimisega

Kae lk 4

«Vunki mano!» luumistalگو. 11.–12. rehekuul peeti Rõugõn timahavatsit «Vunki mano!» luumistalگو. Arotõdi kümmet mõtõt, kuimuudu mi kandi ello parõmbas muuta. Luumistalگو kõgõ parõmbas mõttõs tunnistõdi Võro liina vällä pakut teema, kuis Tamula järve viirde parõmb ligipäsemine luvva ka noilõ inemiisile, kinkal om rassõ liik.

Pildi pääl ast luumistalگوilidsile üles bigbänd Valmieras Puikas (Valmiera Poisi) Lätimaalt.

UL

Lindora laadu aos saa valmis Võro-Seto tähtraamat

Simunapääväl, 28. rehekuul peetäs Lindora laatu. Nigu jo aastit om olnu, saa laadu aos valmis tulõva aasta Võro-Seto tähtraamat ja tuud om võimalik võrokeelitside raamatidõ leti päält osta. Tulõva aasta tähtraamadu om kokko säädnü Vaaba Janek, pildi om tennü Soonõ Madli.

UL

Ümbrepanemisõ võistlus «Egäh kolgah uma kiil»

Kutsumi nuuri ni vannõ ossa võtma tõlkmisvõistlusõst, koh egälitel tulõ võro kiilde ümbre panda kolm tsilõkõist, a häs-te esimuudu eestikeelist teksti. Mille mi toda teemi? Õks tuu-jaos, et ümbrepanemisõ kunst inemiisi pääh kah alalõ püsünü ja et Vana-Võromaa esi kotus-sidõ keelepruuk saanu kirja pant.

Teksti omma kõigilõ sama. Ümbre võit panda kõik kolm teksti vai valli õnnõ üte vai kats teksti. Karga Võro instituudi kodolehe pääle, otsi teksti vällä ja panõ ümbre – õkva nii, nigu su meeles õigõ om. Ku tüü är

saadat, sis märgi är uma nimi, vannus ja tuu, kostkotsilt ja kink suust su võro kiil peri om (külä, kotus, inemise, oppusõ, raama-du, lemmigu jne).

Aigu ümbrepanemisõ jaos om veidü – valmis tüü piät olõma Uguri Kadri postkastin kadri.ugur@wi.ee kõgõ ildam-ba 31. rehekuu pääväl kell 23.59. Parõmbidõ tõie vällähõikaminõ om plaanit 7. märdukuul kell 18 Rāpinā luumismajan. Säälsaman om ka Laanõ Triinu vaht-sõ latsiraamadu vällänäütamine. Ümbrepanemisõ võistlusõ osaliidsile om tuu raamat joba tut-va, selle et üts tõlkmisõs mõtõld tekstijupp omgi tuust vagivaht-sõst raamatust.

VÖRO INSTITUUT

4–7. märdukuul kell 10 latsi ja nuuri perimüşummok Võro instituudi saalin (Tartu 48)

5. märdukuul kell 18 perimüşõdak Kõrvipalu loomõtalun (Varstu, Rõugõ vald)

6. märdukuul kell 18 võrokiilne ja -miilne mälomäng Võro instituudi saalin (Tartu 48)

7. märdukuul kell 18 kultuuriõdak Rāpinā loomõmajan (Pargi 31)

8. märdukuul kell 18 Uma Pido filmiõdak Põlva kultuurikeskusõn (Kesk 15)

Hoia võro keele nädäli tegemiisil silm pääl: wi.ee

Arotuspäiv muusõummmõst

RAHMANI JAN

Võro instituudi sügüsedsel konvõrendsil päälkiräga «list muusõum, seest güm-naasium» kõnõldi vallahõ muusõummmõ ja muusõumi-haridusõga kõudetüt.

Konvõrents olf 12. rehekuul Karilatsi vabaõhumuusõu-min. Ettekandidõga asti üles Raisma Mariann Tarto üli-kooli muusõumist, Parho-menko Aadi Tarto ülikoolist, Malahovskisõ Vladislavs Latgale tehnoloogiaakadee-miäst, Tuubeli Virve Eesti rahva muusõumist, Marien-hageni Merily Eesti suurõti-muusõumist, Visnapuu Kaja Talna ülikoolist, Maueri Peeter muinsuskaitssõammõ-tist ja Kiho Toomas aokiräst Akadeemiä, sainaettekandõ tekk Visseli Agu Võro selt-sist. Päält ettekandidõ arotõ-di tuud, mäane om hää muu-sõum 21. aastasaal.

Konvõrendsi kõrraldaja Saarõ Evar selet, et konvõ-rendsipääväga prooviti sel-gembäs saia, kuis esierānis paigapāalidse muusõumi saa-va olla rahva poolõ pōõret ja rohkõmb umakandi kultuuri, aoluku ja kiilt näüdādā. Nii kõnõli mitmõ muusõumi-asatundja, kuis muusõumi omma aoluun muutunu ja kuis rohkõmb rahvani jõuda.

Paigapāalitside muusõum-mõ rollist umakultuuri näü-

RAHMANI JANI PILT

Kiho Toomas pidä konvõrendsipäivä kokko võtvat ettekannõt.

tämise ja oppamisõ man and kõgõ esierālidsemba ülekaehu-sõ Latgale muusõumi tüütajā Malahovskisõ Vladislavs, kiä kõnõl, kuimuudu latgalis olõ-mist ja latgale kiilt Lātin tun-das ja kuimuudu tuud Latgale muusõumin edesi antas. «Või üteldā, et meil om naidõ käest oppi. Latgalen om nii, et midā väikumb muusõum, toda roh-kõmb nā tahtva latgale kiilt näüdātā.» ütelf Saarõ Evar.

Päävä kokkovõtva ettekandõ tekk aokirā Akadeemiä päätoi-mõndaja Kiho Toomas, kiä om

laemalõ Eesti ao- ja kultuuri-luu mõttõandja. Timä kõnõl, et ku hāste omma teedā Eesti opi-laisi hāä tulõmusõ Pisa testin, sis ka Eesti muusõumi omma maailmatasõmõl ja saava suuri avvohindu. Lisas toolõ om meil säändsit kogosid, miä omma maailman ainulidsõ, näütü-ses rahvaluulõkogo kirāndüs-muusõumin.

Konvõrendsipäävä päälkirā pääle märken lõudse Kiho Too-mas, et ku kuul and haridust inemisele, sis muusõum and haridust tervele rahvalõ. «Kõik

māloasotusõ, muusõumi, ar-hiivi, raamadukogo omma rahva mälehtüisi hõitja. Ku rahval om meelenpidāmine, om olõman hindātiidvüs, alus, kohe pääle hinnāst tukõ ja kost edesi minnā.» selet tā.

Kiho meeles om muu-sõummmõ päämine ülesannõ vannavarra ja tuuga kõude-tüt teedüst hõita ja kōfada. «Muusõum ei saa uman tüün hindo alla laskõ, olla rek-visiidiladu ja tetā etendüisi müüdāminnen kaemisõs,» selet Kiho Toomas.

Uma Lehe sügüsedse jututalگو

Hää lugõja ja kirotaja! 20 aastakka om peetü Uma Lehe jutuvõistlust. A egä kirātüü om esierāline ja tähtsä, tuu-peräst proovimi timahava tsipa veidemb võistõlda ja rohkõmb ütenukuun tettüst rõõmu tunda. Kuulutami võistlusõ asõmõl vällä Uma Lehe jututalگو!

Ku teil om rahvalõ kõnõl-da mõni põnnõv, lustilinõ vai hallus jutt, saatkõ tuu Umalõ Lehele! Talgoliidsilõ omma ette nātü tunnistkirā ja väiku avvo-hinna. Vällä valitas ka parõmba talgotüü ja hulk hāid juttõ trükütäs 2025. aastaga joosul lehen är. Innekõkkõ oodami kirātõid, miä passisõ lehe perā-mäse küle pääle, a saata või ka eloliidsi mārgotuisi.

Talگوjuttõ sordi:

1. Periselt elon juhtunu nālā-linõ vai tõsinõ lugu

Lugu, miä om olnu kas nālā-linõ, oppusõga, saatuslik vai

muido ummamuudu. Võinu olla periselt sündünü.

2. Lugu, midā periselt es juhtu Mõnõ luu omma tegünü inemise pää seen: nātü ünõn vai mõtõl-du edesi määndsestki juhtunust ašast, kuimuudu olõs võinu olla. A lugu om jo iks olõman, kasvai kirotaja pää seen. Peräkõrd om hää lugu?

3. Vikurvānt

Mõni inemine õkva om sääne, kiä mõist egāl puul ja egä aša man määndsegi viguri tetā. Võiolla tā ei plaaniki viguril-nõ olla, a ummõhtõgi trehvās nii, et kõik, miä tā ette võtt, saa viguridsõ maigu mano. Säänd-sist vikurvāndüst, kuraasi täüs tegelāisist ja näidega juhtunust mi seokõrd juttõ oodamigi.

4. Kunsti pututus

Innekõkkõ tasos mārgota kujo-tavast kunstist (maali, tseh-

kendüse, skulptuuri, fotokunst, uulidsakunst, installatsiooni, kihāmaalingu, tätoveeringu jne). Olõ-i tähtsä, kas tego om elokutsõlidsõ vai ašaarmastaja loominguga. A ku om tahtmist, või kirota ka laemban tähendü-sen kunstist, miä om kirotajat sügāvāhe pututanu.

Teema om vällä paknu Eesti Rahvaluulõ Arhiiv.

Inne luu kirotamist lugõgõ läbi seo oppus:

Egä inemine või saata talgolõ kooni viis juttu. Jutt piät olõ-ma kirotaja hindā luudu ja ei või olla inne mõnõn tõsõn le-hen vai raamatun är trükit ega internetti üles pant. Lugu vōi-nu olla mõistligu pikkusõga, mitte pikemb ku üts arvudi-lehekülğ (3500 tähemārki, 700 sõnna). A vōi ka lühembā jutu kirota.

Egä jutu mano kirotagõ kimmāhe uma nimi, aadrõs ja

telehvoninummmõr! Ku tahati, et lehen trükitāsi ti tõnõ (vällä-mõtõld) nimi, kirotagõ tuu suuv erāle luu lõppu.

Jutu saatmisõga and autor Umalõ Lehele õigusõ tuud lühendā, toimõnda, lehen ja internetin avalda.

Oodami juttõ nikani ku 22.11.2024. Jutu pallõmi saata e-kirāga info@umaleht.ee päā-le vai postiga Uma Leht, Tarto 48, 65609 Võro liin.

Tunnissõna: jututalگو.

Terāvāt sulgõ!

Kimmäs kihlkunnakeskus Põlva

Sõidi pühapäävä lõuna aigu Põlva liinast läbi. Tahtsõ näta sääl valla tettüt monumenti ansambliõ Winny Puhh. Ansambli otsusf tuu esi pistü säädi ja reklaami perrä võisõ pelädä, et avvosammas om peris jälle. Periselt es nakkagi vahtsõnõ «munament» minkagi hirmsaga silmä, peris häste passõ tuu muna sinnä posti otsa.

A Põlvast läbisõitminõ vei mõttõ laemalõ perämädsel aol sääl kandin sündüvä pääle. Sotsiaalmeediät kaiõn tunnus, et inemise ei olõ rahul: asotuisi pandas kinni, ei lõütä rahha tarvilidsi huu-nidõ remondis, keskliinan lahutas suur maja maaha. Üteldäs, et elo nakkas niimuudu Põlva kandist är häömä.

Eloga päälinast kavvõl ja esieränis veeremaal ei olõki väega häste. A hädäldämine kah midägi parõmbas ei tii. Mu meeles avitas säändsini paigun ello hoita kimmäs hindätiidmine. Põlva rahvas saa uhkust tunda kultuuriluulidsõlt suuri asjo üle. Om jo Põlva küle alt peri Hurda Jakob, kink üleskutsmisõ pääle om eesti rahval maailma mõistõn väega võimsa rahvaluulõkogo. Põlva om lõõdsapääliin, Teppo lõõts om kah maailman väega esieräline. Esimuudu maamärgi omma Põlva kihlkunna nurmi pääl kasuja ütsigu pedäjä, miä Põlvaga kõüdetüisi kiränige meeles taivast ül-len hoiuva. Võimsat kultuuriluku om Põlva kandin viil ja viil.

Nii et kultuurilinõ vundament om Põlva kihlkunnal väega tukõv. Kimmäs vundament avitas kimmähe muul elol kah püsümä jäiä.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMƏ LEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molõvihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Kiri Võrolt

Kiränik LUMISTE KATI and värskit mõttit, kuimuudu egäpääväello vaeldust lõüdä, ja märgotas tuust, miä parasjago süäme pääl.

Vaimopuhahusõst kannõdu

Hää sõnaga tulõta miilde süükskuul Võrol olnut inspi-ratsioonifestivali, mink alam-bas päälkiräs olf «Luuvus luu luutust». Luuvus luu tõ-tõstõ vahtsõt huvvi ja vaimo-puhahust. Tan Kagu-Eestin om alalõjäämises hädäste vaia ütstõõsõlõ vaimujõudu anda. Ku olõt elänü väikun liinan, sis tiit, ku rassõ om seod kesk-mäst liinakodanikku umast kotost ja aiamaalt, ubinasahvti kiitmise ja kardohkavõtmisõ mant vällä saia.

Tan saiva kokko henge, kink vabahusõhimo om suurõmb ku rahahimo ja katsast viieni tüü-tämise ja igävä elo lumm ehk sis hindäperi tegijä. Kuis sis õks kokko viia tuud vabahust veeremaal ellojäämisega, elä-mise piinü kunstiga?

Noid imeliidsi mõttit, vuula-vit ideid, praktiliidsi ette-

panõkit ja suuri tundit olf hul-ga, nii et mõttõ haroni edesi viil peräpidol Namm-resto laudu takan ja lavvatagotsist kokkoputmiisist sai vahtsõnõ võrgustu, rakukõsõ, miä meid tan veeremaal ütte kõütvä ja arvada ka vahtsit võrgustuid luuma nakkasõ.

Festivalilt jäi kõrvu mõtõ, et tan Tartost allpuul olõs hädäs-te umma tiatrit vaia. Tegijä omma olõman, vaia nä õnnõ kokko tuvva ja luvva seo pe-ris uma võro tiatri, kommuun, kogokund. Tähtsä om, et luu-va inemise tennü umavaihõl tihhembät kuuntüüd.

Võro saapavabrik Abris om muusiän müügin, kõgõst 600 000 euro iist. Sinnä saa-nu tetä peris uma luumisliina nii, et Kalamaja, Telliskivi ja Aparaaditehas jäänü vast kogoni varjo. Sääne asi meeli-tänü siia veere pääle luuma.

Hõissa! Olkõ terve vahtsõ alostusõ ja inspiratsioon!

Usaldus vai uskminõ om üts küländ seletämäldä asi. Um-mõhtõ om tuud egä päiv vaia. Kas mi hummogu sängüstki vällä saassi, ku ei usussi, et maa kand? Vai kas mi keväjä kardohkat maaha panõssi, ku ei usussi, et mitu tagasi saa-mi? Nii sõs usaldus või hinnäst tukõ tiidmisele, miä umakõrda om peri kogõmusõst. Mi tiia, et nii om kõik aig olnu, ja ooda-mi, et om täämbä kah.

Usaldust om vaia sõs kah, ku mi ütstõõsõlõ midägi lupami. Mille kiäki piässi uskma, et ma tii tuud, midä lupa? Jah, täl või olla läbielämine mukka, et ma viä-i alt. A ku täl tuud ei olõ? Tä tävveste lambist, nigu noorõ ütlese, haard mu üteldüst sõ-nast kinni ja usk. Usaldust lätt vaia sõs, ku mi ooda, et palga-, pinsi- vai latsirahapäiv tulõ. Ja tüüandja usaldas tüütäjät, et tuu õigõl aol tüüle ilmus ja tulõma-da ei jätä. Usaldus om uutminõ, et kokkolepmise pidävä.

Kõnõlõmada tuust, ku suur usaldaminõ om tuu takan, ku mi hummokidõ uma latsõ latsi-aida jätämi ja olõmi kimmä, et nä õdagu säält elosast pääst kätte saami. Vai latsõ tandsu-kooli panõmi, uskõn, et tä sääl tandsma opp ja suurõmbit häti ei saa. Üteldäs kogoni, et usal-dus om edelüs (eeldus).

Ka kogokunna- ja küläelo-suhtõ tugõva hinnäst usaldusõ pääle. Mõnikõrd või tuu olla küländ seletämäldä. Kulssi kunagi ütte inemist arotavat, kuis om võimalik, et tä puhta-na tuu päält, et olf mändsides-gi inemiisiga üten algatusõn vai seltskunnan midägi tege-män, usaldas näid. Nä liht-sähe tundusõ usaldust väärt, kuigi periselt tä noid inemiisi esi kuigi pallo ei tunnõ. Nii et usaldust tävveste võõridõ vasta, kiä mõnõn mõttõn vöö-ras jääseki, tuu mano näidega minkagi kuun tegemine.

Usaldusõ turvavõrk

«Nigu pehme turvavõrk,» ütelf üts hää inemine uman kandin elämise kottalõ. Tuu näütäs, et läbisaaminõ om hää ja tä või kimmäs olla, et tä jää-i hättä, ku api vaia om. No ja muidoki om tä esi valmis avitama, ku küsütäs vai näge kinkagi hätä.

Hindä vallalõtegemise ja usaldusõ mano käü turvavõrk ja pallo tukõ, a ka privaatusõ veidembäsäämist. Ku ütstõist usaldõn midägi kuun tetäs, saava jo tõsõ must õks ütte-tõist teedä, midä nä mui-do ei tiia. Usaldus taht jul-gust ja valmisolõkit. Võta vai pallõkitet sõidujagaminõ, ku näütüses kõrdapite hindä ja kinkagi tõisi latsi huvtsõõrõ-

LAANÕ TRIINU,
kultuurikõrraldaja ja kiränik

he sõidutõdas. Sändside sõitõ kõrraldamisõ käügin lätt hulk privaatusust kaoma, selle et kõrraldus sais ütstõõsõlõ anta-va eräelolidsõ teedüsse pääl. Ja hoidku viil, midä mu uma lats sääl tõsõ perre auton mi kodoelo kottalõ kõnõlda või! Taan näuten tulõ vällä, et usal-dus om vastastikulinõ ja sais läbisaamisõ pääl. Mi anna kin-kagi hoolõ ala är midägi, miä meile om tähtsä, ja tuu takan om uutminõ, et tuu tõnõ ei tii meile kahjo.

Usaldust väärt hõimu-kõüdusse ja kombõ

Mõnikõrd om tõtõ ka ütelf «veri om paksõmb ku vesi», tuu tähendäs, et samast hõimust, perekunnast vai kasvai samma kiilt kõnõlõjat inemist peetas kõrraga usaldust inämb väärt olõvas ku kedägi, kiä om muu, vahtsõnõ vai välistpuult. Ka välist tulõja või saia usaldusõst ossa, a erinevält vereliini pite umainemisest piät timä midä-gi tegemä. Et umas saia, piät tä näütämä, et om usaldust väärt.

Traditsiooni omma põnõva asa. Ütest külest viivä ello edesi vahtsõndusõ, a tõsõst külest mõju-i usaldusväärselt tuu, ku kõik harinu ja sisse-tüütõdõ kombõ ja moodu üle loodsiguveere visatas. Osa perimusest om kogoni niipallo pühä, et tollõ võlssi pruukja jääs usaldusõst ilma. Suidsu-sannakultuurist palagani tegi-jä Võromaal, mulgipudro sildi all võlssi tettü söõgi pakja Mulgimaal vai seto rõividõ võlssi kandja Setomaal saadõ-tas vähämbält sälä takan kas-si hanna ala vai lüvväs peris avaligult risti.

üs haruldasõmb võimalus om Luks. Alamsaksa keelen või-di Luukast kutsu *Luks (Lux)* ja tuu keele nimmi pruuksõva ka eesti talupoja keskaol ni 16.–17. aastasaal.

Eesti priinimel Luks om 207 kandjat. Mõisit, kost taa või peri olla, om küländ pallu, umbõs 30 tükkü. Hingelugõmiisi per-rä pantigi inämbäste *Luks*, a nellän mõisan ka *Lucks* ja viil nellän mõisan *Luchs*. Täna läh-kün Lagedil ja Noarootsin panti ütele roodsi perrele *Lux*. Vällä-ütlemisen vahet olõ-i.

Näütüses Mõnistõ mõisa Kasa, Pulli ja Horsti talon elä-

Eks taa om tuuperäst nii-muudu, et mändsegi tegemise ja sümboli omma nii tähtsä, et tulõ-i kõnnõ ala noidõ tõist-muudu pruukminõ. Niisamatõ või olla kogokunna- vai küla-elon ettevõtmisi, mink är-jätmine olõ-i võimalik – rahvas saa peris kufas. Tegijä kaotas usaldusõ ja nii lätt veidembäs ka inemiisi võimõ vahtsõndui-si vasta võtta. A ku nii-üldä ankruüritüs är kõrraldõdas, või olla küländ populaarnõ ka mää-negi tõistsugumanõ alostus.

Vähämbält Võromaal om ummi edevanõmbidõ talo müümine tõnõkõrd usaldusõ küsümüs. Ku lõvvä-i usaldust väärt ostjat, sõs ei müvväki, lastas saista ja lagonõda. Nii omgina kuulda, et mitmin kan-tõn hoiuva kohaligu võimaligõl müüki minevil kotussil silmä pääl ja pruuvva müüjäl avi-ta lõüdä usaldust väärt ostjit, kiä periselt kah kotussõ pääle elämä tulõva. Pääasi, et talo edesimüüjide ja firmadõ kätte ei läassi.

Usaldust praavitas lukupidämine

Ildaaigu teivä kolm Kagu-Eesti ettevõtjat pallo tähelepandmist saanu avaligu kirä päälkiräga «Kagu-Eesti paraolümpiä ehk 12 õdagusüüki», mink sisu mullõ pallo kõrda lät. Nä kutsva aasta joosul kuulsahke Michelini tärnega restoraani Lüllemäel (ehk sõs Täfnast kaiõn kahrup....n) küllä inemiisi, kiä Eesti ello kõgõ inämb mõota saava. Tollõ kutsõ takan om suuv anda Kagu-Eestile hellü, miä tält halvaspandva suhtumisõ, ignoriirmise vai välläjätmisega är om võet.

nüle suguvõsalõ panti kerik-likult *Luks*, a hingelugõmi-sõn *Lucks*. Vahtsõliina mõisa Häärmäni külän panti *Luks*. Mulgimaal Luksi nimme es panta, a Lõuna-Tartumaal külh: Suurõ-Rõngu, Arula ja Luke mõisan.

Pääle vana inemisenime, miä tulõ Luuka edenimest, või Luks olla tulnu ka sõnavarast. Üts võimalus om saksa kee-le sõna *Luchs* 'ilves'. Saksa-keelitsit nimmi panti peris pallu. Adavere mõisa Luksi, kiä olf länü Harjumaalõ, kirutõdi sääl *Luchs*. Nii olf rohkõmb saksa nime muudu.

Päält kogokunna- ja egäpääväelo sais usaldusõ pääl ka majanduslinõ, poliitilinõ ja ütiskundlik läbikäümine. «Usaldus om midägi, minkast olõkina-i vaia kõnõlda. Tuu lihtsähe om. Kõnõlda om vaia sõs, ku tuud inämb ei olõ,» üt-les Kama Põim, kiä om Rätse-pä Triinu ja Visseli Kerti kõr-val üts kirä kirotajit.

Ütiskund saisa-i õnnõ majan-dusligu edenemise pääl – umbõlõ tähtsä om, et inemise tunnõssi hinnäst avvõtõdu ja lukupeetünä. Ku tegünes tun-nõ, et mu riik piä-i must luku vai et minno peetas kehverbäs õnnõ tuuperäst, et ma elä kon-gi veidemb tähtsän kotussõn, sõs om vääriküs ja tuuga üten usaldus kah katski murt. Tuu praavitamisõs om vaia pallo tüüd ja muudsan keelen üteld dialoogilist kommunikatsiooni. Ehk sõs – dialoogi tuu sõna pe-ris tähendüsen. Selle et dialoog olõ-i tuu, ku üts kõnõlõs ja tõnõ samal aol mõtlõs, midä ma täl-le vasta ütles vai kuis ma tä üle kõnõlõ, a tuu, ku üts kõnõlõs ja tõnõ kullõs ja sõs vastapite.

Inemiisi vääriküs om mi-kandin viimätsil aastil peris mitmõl kõrral pihta saanu ja tuuvõrra usaldus riigi vasta kah. Pia saa kats aastakka Nursipalo sõavälä laendamisõ plaani ava-ligus tulõkist, kon inemiisile jovvupositsioonilt pääle linnati, ja aastak Karula kandin olnust elektrivarustusõ kriisist, midä perän säidse nädälit kestnüt pümehest kah õigõhe kriisist es peetägi. Kaasamisõs nimmati edimädsel näütel teedüsse and-mist ja tõsõl näütel kõnõldi, et inemise piät iks esi ette kaema, kon nimä eläse ja umma äriplaani täütvä. Ku kotus om võlss, sõs ärku api luutku.

Olõ-i sõs imeh, ku usalda mõistakina-i inämb kedägi päält naabri, kinka kodotiid puhtas lõigatõn kokko trehvät. Freiberg-i Lilian Karulast kõnõl, kuis nä naabrinaasõga hinnäst ütstõõsõlõ vasta saagsõva ja sõs mõlõmba süäimest kitivä: «Mis ma kül ilma sinolda teesi...» A õnnõs om võrokõnõ sääne eestläne, nigu Mikita seletäs: kannahatas kõik elon ette tulõva asa vällä ja vingu-i pallo. Pitsitäs karmanin kardohkat nigu stressipalli ja eläs edesi.

Taad märgotust avif mul kiro-ta rehekuu alostusõn olnu Tarto ülikooli eetikakeskusõ konvõ-rents usaldusõ teema pääle. Kullõlsi ja märkse üten tõisiga, kost tulõ ja kohe kaos usaldus ja kuis jääi ello. Kinkal huvvi, saa tervet konvõrentsi perrä kullõlda: eetikakeskus.ut.ee/et/sisu/kultuuripealinn-tostatas-usalduse-ja-elluujamise-teema.

Segiminemist nime ja sõna-ga *lukk* tulõ kah ette. Näütüses Otõmpää Arula mõisan panti Lükärdi Reinu perrele henge-lugõmisõn *Luks*, a keriguraama-tin *Luk*. Tuusama Adavere Luks, midä saksa keelen 'ilves' naati tõlgõndama, panti tegeligult Lukussepa (*Lukkoseppa*) talun.

Muiduki võisõ mõni Luk-si nime pandja mõisaherr vai pastor pitä silmän ka ladina keele sõnna *lux* 'valgus'.

Eestistämisel Luksi nimme es võeta, a är anti külh. Asõma-lõ võeti Eelma, Laansalu, Lees, Rohtla ja Voog.

SAARÕ EVAR

Võromaa sannanaasõ Villändi perändüsfestivalil. 4.–5. rehekuu pääval peeti Villändi liinan perändüsfestivali. Umakultuuri oll' näütama tult egäst Eestimaa nukast ja muustki ilmast.

Muusiän teiva kuivalt vihtlomisõ ettenäütämise Võromaa sannanaasõ Tuisu Ene ja Taali Kati. Katõl käel alanu vihtlominõ lõppi neläl käel. Vihõldav oll' kotusõpäälnõ priitahtlik, kiä ütël perän, et tunnõ oll' nii õnnis, nigu olõs pilve pääl är käünü. Vihaga sopsmisõ mano käve ka väiku soonõtasominõ, vehvermentsivii pääle pritsmine ja apõlsiniõli nuhega hellätämine. Noist katõst viimätsesst saiva ossa ka nuu, kiä nõnnapite talitusõ man vaheva.

Lisas avalikulõ ettenäütämisele oll' sannanaasil üles säet eräle nukakõno, kost sai mi kandi sannakombidõ kotsilõ teedüst küssü ja kon noid vihtlõmiisi viilgi tetti.

ÕKVA MARGITI jutt ja pilt

Nunnuvõistlusõ avvohinnallidsi kotussidõ saaja rivistõdi üles.

ORASSONI ELMETI PILT

Mihklipäiv Oinamäel

ORASSONI ELMET

Timahavvanõ mihklipääva pldämine Paidra küläh Oinamäel trehväs peris õigõlõ kuupääväle, 29. süükskuulõ. Päiv külh paistu, a tuulõ-kõnõ olle tsipa villõ. Kuah tetti tuld ja säääl sai hinnäst tuulõvaroh lämmistä.

Egälütel oll' midägi hüvvä-parõmbat süümisõs üteh võet: Kairæl lämmi tsäi, Rael-Adiinal värvilidse kanamuna, suur

kandikutäüs tikuvõiuileibo ja poodist peri kraami oll' kah. Ma võti umakasvatõdud arbuusi, a lätõs nihi, et sai kasumisõ päält võetus: makõ külh joba olle, a hainamaik iks kah viil man.

Nunnuvõistlusõ peimi kah. Tuu man oll' kõgõ suurõmp vikur Lainõ tuudu suurõ kürvid-sä autost välläsaaminõ, kaalu är arvaminõ ja perän kaalminõ. Lainõ olle tääga Vahtsõlinah laaduh käünü ja avvohinnagi saanu, a kaalmada tä oll'. Võti rippkaalu tuuperäst üteh, tõõsõ

mehe ja kangiga nõstimi vaiba seen kürvidsä rippu. Kaal näüdäs 61 killo ja Lainõ sai tuuga Oinamäelt nunnuvõistlusõ edimädsõ kotussõ.

Tõnõ kotus anti Rael-Adiinalõ, timä oll' toonu päält katõmiitredse rebäsehanna, arbuusi ja kaalult tõsõ kürvidsä, miä oll' 53 killo. Krislin Isandra saiõ ubinist, piprakaunast, siinist, marjost ja esisugumadsõst samblost tett kompositsiooniga kolmandas.

Illos sügüsene pääväkene oll'.

Mõnistõ kuul ja latsiaid omma aasta läbi armõdu rikka

RUVENI MERIKESE PILT

Mõnistõ latsiaia latsõ võtti ildaaigu üles porknõ, mea keväje kasvukasti olli külvet.

NÕLVAKU KAIE

Om vääga suur asi, ku latsõlõ kuuli ega latsiaida minek vastamiilt ei olõ.

Mõnistõn tegevä nii tsillukõisilõ ku suurõmbõilõ tüüaasta hääs lahkõ ja huulva opõtaja ja kokatädi, aga illus om tuugi, et uma maja saina takan kasusõ viinamarja, medä egaüts esi võtta tohes.

Kooli majandusjuhataja Ruveni Merikene tiid kõnõlda, et aastõid tagasi oll' koolimaja saina veeren lõunõ puul küllen peris suur kasvumaja, a ku tuu ärä lagusi, jääje viinapuu alalõ ja naile säääl vääga miildüs, ega aasta kandva. «Ku viinamarju kasvatamine siihn viil uus asi oll', sis olli latsõ naist vääga

huvitõt. Oll' tõnõtõsõlõ kukilõ kah ronitu, et marju korgõmbalt kätte saia. Mõni aasta om marju vähämb ollu, a tinavaasta korssimi peris suurõ kausitävve. Naid sai peräst edimest tunni jaetus,» kõnõli Merikene. Taa ütël, et neil omgi koolin jo mitu aastat kommõ, et peräst edimest tunni saava latsõ söõklan veidükene medägi suuhvõ panda. Mõni lats ei süüki kotun hommugu vara ja kõiki kõtu tahtva tuul aol jo pai saija, nigu Merikene ütäl. Latsõ saava võtta porknõ- vai ubinatükke, tõnõkõrd rosinõid vai pähkliid. Leib, sepik ja joogivesi om alasi olõman. Niisama jaetas näksmist latsiaia rahvalõ.

«Latsiaial omma kasvukasti, kohe ega keväje medägi

külvetäs. Tinavaasta olli neil porknõ, mea latsõ ildaaigu üten üles võtti. Ja üten kastin kasusõ mustika, mea kah hääste kandi,» kõnõli majandusjuhataja. Kүүsümise pääle, kuis latsõ lõunõ aigu söövä, kitt ta, et ei saa halba sõnna üldä, ei sordita vääga, süvväs kõrraligult. «Meil om vääga hää kokatädi Hassi Merili ja hää söõgi. Mõni lats ei taha külh hääste kalasuppi, praaditut kalla süüäs paremba meelega,» om Merikene tähele pandunu.

Üts võimalus latsilõ näütä, et neist hoolitas, omgi koolielu säädmine nii, et kelgi kõtt tühi ei olõ. Sis omma latsõ rahuligumba ja vast kõrraligumba kah. Viinamarja omma küll otsan, aga tuugi poolõst om taa maja aasta läbi rikas.

Kümme koto

Pensionär URMI AILI tulõtas miilde, määndsõ omma nuu paiga, kon tä elänü ja midä kodos nimetänü om.

Säitsmes kodo

Leüdsõmigi Reolan üte ridamajaboksi, mis meile miildü. Säääl oll' mitu korrust. Kõgõ korgõmbal oll' neli väikeist magamistarrõ, vannitarõ vanniga ja vets. Edimädsõ kõrra pääl oll' suur elotarõ suurõ ahoga, küük ja tõnõ vets. Kõõgi iin oll' veranda ja elotarõst lätõs uss aida. Keldrikõrra pääl olli sann, duširuum ja puhkamistarõ, kon pääle sanna hää videldä. Sis oll' viil sahvri ja puiõ hoitmisõ ruum, kost küteti sanna kah. Mõimi sis liinakortõri maa-ha ja saad raha lätõs sissemas-

sus pangalõ, kost sai ridamaja jaos lainu mano võetus.

Edimäält oll' aho ja pliidi kütmine kül vääga vaivanõ, tulimi jo mugavuisiga kortõrist, kon sai mitukümmend aastat eletüs. A keväjä ja sügüse oll' hää, ku välän rõskõ oll'. Kütit iks aho lämmäs ja pallo mõnusemb oll' olla.

Mi armsal spanjelikutsul sai nüüd vääga hää elo. Maja takan aian sai vabalt juuskõ, ku parasjago rihma otsan jalotama es viia. Saina es kosta kah nii läbi ku liinan.

Viil olle maja man egäl kortõril pindremaa kasvumajaga, kon sai kõik hindä tarbis kasvatõdus. Ütskõrd, ku mi spanjeliherh oll' jo kümme aastat vana ja kõik aig ilosahe koton püsünü, tull' täl iso hulkma minnä. Tükse mugu keldri ussõst

Säitsmendä kodo päävälilili.

Ilmahulgus Turbo.

vällä. Panni ussõmulgulõ jala ette, a timä võtsõ hambidõga mu varbast kinni. Ma ullikõnõ panni käe varbidõ mano ja sis tä puri minno mõlõmbast käest ja juuskõ iks minemä.

Olle õigõ mitu päivä kaonu. Poig jo pandsõ Moforaamatuhe kuulutusõ. Kül tull' siist ja säält teedäandmiisi, kon tõsõ piniga kuun nättü, a kätte mi tedä es saa. Sis ütõskõrd nädäli peräst

saatsõ kiäki pildi, kon tiist mitte kavvõn põllu pääl külüf rebäsekarva pini. Poig lätõs kipõstõ kaema. Mi pelksimi, et viimäte om auto ala jäänü vai är koolnu. A õnnõs oll' kõik hääste.

Vaesõkõnõ oll' kül nii är väsünü, et es jõvva õigõhe kõndigi. Paks karvakaskas oll' kah är pulstunu ja muta täüs. Sai tõnõ puhtas mõstus ja kõtt täüs söõdetüs ja paari puhkusõ-päävä peräst oll' tä jälki sama rõõmsa ku innegi.

Säääl ridamajan elli ma 13 aastat. A kuna tütre peren oll' jo viis inemist, sis otsusti ridamaja tütrele är kinki. Poig oll' kah jo kotost vällä kolinu. Et mitte tütre perele jalgu jäia, naksi ma hindäle eräle elämist otsma.

URMI AILI

Imä lugu

Mul om vääga hää miil, et mul ummõtõgi nii pallu mutsu oll', et ütõskõrd 1965. aastal, ku Rõugõlõ sünnükodu tulli, reportõrimaki pääle uma imä Tootseni Hilda (1911–1989) jutu võtsõ.

Nüüd om hää latsilõ ja latsõlatsilõ kullõlda anda. Paku tükükeisi imä jutust Uma Lehe lugõjilõ kah lukõ.

TOOTSENI TOIVO

4. Kuramiirmine ja leerin käumine. Jaanipäävä vipõrus

Säälsaman Jänesemõtsan oll' üts perekund, kellele nä kah sugulasõ olliva. Säääl oll' rehepesmine, ma lätõs kah sinnä appi. Jaani vanõmba pidivä kah appi rehele tulõma, a Jaan oll' õkva sõaväest tulnu ja tull' esi. Sõs saimiki vahtsõst kokku ja sõs lätõs meil jäl minemä. Üts aasta vai paar, mis mi sõs kuramiirsemi.

Vahepääl oll' väikeisi vipõruisi kah. Ei, Jaani puult es olõ, a no ma esi olli viil varsa aruga.

Ma lätõs liiri. Jaani veli Meinhard oll' kah leerin. Jaan esi oll' joba leerin käünü, tä oll' must kolm aastat vanõmb. Leerin kävemi Rõugõn, säääl olli üte vanõmba naistõrahva man kortõrin.

Leeriaig oll' õkva jaanipäävä paiku. Jaanipääväl oll' kõgõ Munamäel suur pidu. Meil oll' Jaaniga kokku kõnõldu, et tä tulõ jaanipäävä rattaga Rõugõlõ. Ku tuul aol tütrik rattatoru pääle võeti, sõs oll' jo vääga hää ja uhkõ – ega sõs egälütel ratas es olõ! Nojah, pidimi sõs rattaga Munamäele sõitma.

A säääl lähkül ütõn talun oll' mu sõbranna ja leerisõsar kah kortõrin. Tuu talu perepoja käevä mugu pääle, et sõidami pikävankriga Munamäele. Sõbranna ütël kah, et poisi pandva kats hobõst ette ja ku uhkõ meil sõs sõita om. Lätõsimigi!

Jaanikõnõ tull' rattaga Rõugõlõ – minnu es olõki! Sõitsõ sõs Munamäele otsma – es levvä üles. Mi käve vahepääl noidõ poissõ sugulaisi puul säääl Munamäe külle all.

Tulli ma sõs kodu tagasi – Jaan joba uutsõ minnu säääl. Sõs tull' meil kül suur pahanus. Tä oll' mullõ kõik leerikleidi ostnu ja peräst liiri pidimi paari minemä. Leeripidu oll' kah Meinhardiga ütõn.

Noh, pidu pidäsimi õks är. Jaan tegi nisuveini. Tuu karistusõs, et ma nii rumalalõ tei, jõi Jaan hindä pidul nii täüs, et... Muidu tä es olõ jookid ega midägi. Seltõskunnah kah – ma vahel kai – timä mugu ütël tõisilõ, et noh, laskõ kah. A ku tõsõ jõiva, sõs tä esi pandsõ uma klaasi ilma joomalda tassakõistõ lavva pääle tagasi ja vali tõisi klaasi ruttu täüs, et muidu pandas tähele, ku täl joomalda om.

Mul om tuust leeripääväst pilt kah, sõs näet, määne purjunõ esä oll'. Ma esi pildisti.

Noh, sõs lepsemi õks är ja aasta peräst lätõsimi paari. Tuu oll' 1932. aastal. 1933. aastal sündü Ülo.

Järgmine aasta lätõsimi är liina elämä. Inne ellimi Jänesemõtsan imä man.

Lugu lätt edesi.

Appi, appi, hiir pudõlih!

PLUMANNI KAJA-RIINA

Tuu olf sügäväl nõukaaol ku Moskvah olf Brežnev pukih ja meil olliva säältpuult tulnu säädüse jõuh. Üts noist olf sääne, et kihvtidse tüü iist om tüütegijile ette nättü egä päiv puul liitrit piimä.

Ma olli tuukõrdsõ ENSV kalamajandusõ valitsusõ all toodangu kvaliteedi juhtmist kõrraldamah. Pääkontor olf meil sis Taľnah, majah, koh nüüd om Swedpanga pääkontor. A mi projektiihmise büroo ja labori olliva liina pite egäle poolõ lakja lüüdü.

Kalakombinaatõst ja kolhoosõst tuudi analüüsis kastõ kaupa tuutõnäütit ja tuud kraami olliva kõik kotusõ täüs. Önnõs mi, standardisiirjide tarõh es haisa kala perrä. Ma mugu kirodi ja tõlksõ nuid Moskvast tulnuid paprit ja mullõ tuud piimä es anda. A kõrvalkoridori pääl olf mi keemiä ja bakterioloogialabor, koh puul liitrit piimä pääväh olf egäleütele ette nättü.

Labori nukka olf kogunõnu kastõ kaupa tühje piimäpudõlit ja nii tull' iks vahel aig veidü kõrda kah luvva. Ma olli labori ja projektiihmise rakukõsõ ammõdiühingu massukorjaja kah ja egä kolmapäiv käve nuid Brežnevi pakikõisi toomah säält

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

Hendriksoni küürü kõrvalt ütest Stalini-aigsõst majast, koh viil nüüdki sirp ja vassar katusõalost kaunistasõ.

Ku tühje piimäputlit nakaas säält laborih jo nii pallo olõma, et käümise ruum jäi ahtakõsõs, sis olf aig naa kohegi puuti är viia. Meesterahvit meil pun-din es olõ, a mi, tugõva naasõ, egäüts kast, koh 20 poolõliitrist tühjä mõstut piimäpudõlit, astõmi rian Vana-Posti 7 majast Suur-Karja uulidsa söõgipuuti.

Tuu olf kül säälsaman nuka takan, a parajahe olf Sõprusõ kinotiatriist suur mass inemii-si uulidsa pääle tulnu ja mi pääkeemik Niina sattõ käpilde uma kasti otsa maaha. Tõõsõ ollimi jo vapralt puuti jõudnu.

Poodimüüjä naas noid kastõ leti takan riita säädmä, a äkki visas üte kasti maaha ja pand' nigu ratta pääl rüükmä: «Appi, hiir, appi, hiir!» Hiitü-nült juusksõ tä rioli vasta, kost kaup nakaas maaha sadama.

Eläjide jutukõsõ mõtsatii pääl ja mõtsa veeren

Saiva mõtsatii pääl kokku kahr, susi ja repän. Kahr patsuf umma ümärikku kõttu ja ütelf, et om seo suvõga väega rahul. «Lämmi suvi olf ja mõtsa ja suu marju täüs. Käve mehitsil kah külän. Seo ao taru omma vatust tettü, nii ku plõksi panõt, lagunõsõ nä lakja. Sis mugu maiusta. Vanast pidi puul üüd vaiva nägemä, et mõni raam kätte saia. Ma lää, süü kõtu

kurõmarju täüs ja hiidä är talvõunnõ. Inne panõ tagumigu ette punni kah!»

Susi mugu kratsõ hinnäst, nigu olõs kostki määndsegi mutuka külge saanu. «Suvi olf hää, koplin lambit pallu. Ega ma näid kõiki är es tapa, maidisi üttele ja tõist ja valisi sis kõgõ parõmba vällä. Kõnõldas, et vanal oinal om kaska maik man. Mul om mõtsa ala käkit paar ütõkõist, ku tahtmist om, näksä veidükese. Üteldäs, et julgõ soe rõnd om haavlit täüs, ma näkitse näid kõik aig vällä. Soe laskmisõ lupõ antas kah nii

veidü vällä, et mul ei olõ midägi ega kedägi pelädä.»

A repän olf vakka, es kitäki väega umma ellu. «Nurmõ päält saa mõnõ tsirgu vai hii-re. Ma kolisi kah uma perrega suurõ liina viirde. Üüse saami prügukastõst hääd süvvä, tõnõkõrd mõnõ hulkva nälädse kassi kah. Kas tuu om sis mõni mehe süük? Hand ja kihä kah süüdäs, ma pelgä, et olõ marutõppõ jäänü. Linnumassinidõ päält pillutas külh pakkõ, a noil om sääne hais man, et ma käü tsõõriga müüdä.»

Nii kõnõli kolm eläjät ja lätsi

kõik umma tiid, ummi eläjä-asju ajama.

Mõtsa veeren inisi laulda üts rästäs, hindäl käve jala joba kapla. «Jah, olõ purjun kül noist marjust, inemise ei tii inämb mahla ja sahvti. Ui-bul omma ubina kõik priskit vaklu täüs ja kõik, midä tõsõ ei taha, om mu jagu!»

Mõtstsiga ai kah hinnäst kostki üles. «Vihma sattõ peris pallu, inemiisil omma poolõ kardokanurmõ vii all, säält om hää tsungi!»

REINERTI ELMO

Latsilõ

Vastus saada
üte nädäli joosul
meiliaadrõssi pääle
latsinukk@umaleht.ee
vai postiga:
Uma Leht,
Tartu 48,
65609 Võro.

Vastussõ mano panõ
kirja uma nimi, vannus
ja kimmähe ka
postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas
vällä võrokeelitsit välläandit.

Latsinukka tugõva
Võro instituut
ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastus:
päghkmäs.

Avvohinna saa
HEINMETSA HUGO (13)
Häätaru küläst.

Täüdä' är' seo sügüse bingo! Ku saat bingon üte ria kokko üllest alla, kuralt puult hääle vai liuhka, sõs vastussõs saada' meile tuust pilt (foto vai aolehe vällälõigõ').

OLÕMI SÖÖNÜ AHOKARTOLT	OLÕMI TENNÜ UBINAMAHLA	OLÕMI KÄÜNÜ SPAAN	OLÕMI RIIBNU LEHTI	OLÕMI KOŘANU TAMMÕTÕHVÕ
OLÕMI KOŘANU KASTANIMUNNÕ	OLÕMI KAIBNU MAAD	OLÕMI SÖÖNÜ LAMBALIHHA	OLÕMI VÕTNU KARTOLT	OLÕMI JÄÄNÜ VIHMA KÄTTE
OLÕMI KÄÜNÜ MUALUMBIN	OLÕMI KIITNÜ HERNESUPPI	OLÕMI KOŘANU VÄRMILIIDS LEHTI	OLÕMI TOONU KÜRVIDSÄ' TARRÕ	OLÕMI SÖÖNÜ SUIDSUKALLA
OLÕMI SAANU VAVVÖRNIT	OLÕMI KÜTNÜ AHJU VAI PLIITI	OLÕMI KÄÜNÜ LAADUL	OLÕMI SÖÖNÜ UBINIT	OLÕMI KIITNÜ TSÄID
OLÕMI TENNÜ PÖRKNASALATIT	OLÕMI MAITSNU MAISITÕLVU	OLÕMI NÄNNÜ, ET HALL OM MAAN	OLÕMI KÄÜNÜ SEENEN	OLÕMI MAITSNU PIHLÕMARJU

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst
Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.

Tossu Tilda pajatus

Kängsepä opipoiss

Inneskidse Eesti-ao lõpupoolõ tull' maapoiss Volli Kasaritsast Võro liina kängsepätüüd opma. Tuu tüü vasta tä suurt huvvi es tunnõ, a tõsõ Kasaritsa poisi, kiä kängsepäs olli saanu, olli uma eloga rahul. Nii sooviti Volli vanõmba poisil kah kängsepäs saia.

A tuul Võro Suu pääl olõva kängsepätüükua umanikul, kohe Volli opma trehväs, es olõ kah suurt huvvi kängi paranda. Timä olf kultuuri- ja seldsielo aktivist, käve iks kuunolõkilt kuunolõkilõ. Tuuperäst olf täl väega hää miil umast vahtsõst opipoisist. Tüüd tä siski väega es oppa, saatsõ poisi innembä aiamaalõ, kon tä müügis ja söõgis aiavillä kasvat. Poiss tekk aiatüüd hää meelega ja umanik sai kultuuriello ellä.

TOSSU TILDA

Muda Mari pajatus

Sinnä ja tagasi?

Ma kuuli raadiost, et riik lätt inemiisist kõrrast kavvõmbalõ. Põlvah panti kinni mito riigi-ammõdi osakunda. Äsapulga ütli, et tuu kandi inemise võiva bussiga Võrolõ sõita.

Säänestmuudu pandas üts-kõrd terve Põlva maakund är Võro maakunna ala. Ja saagi tagasi üts vana suur Võromaa, nigu vanastõ olf.

MUDA MARI

Parhilla lubatas, et Võro riigi-maja vahtsõs tegemine või iks tulla. A tiia-i kavvas tuud Võro-maadki om? Või-olla viiäs perä-mädse inemise kah siistkandist är. Ildaaigu jo harõtõdi tuud är viimist ja 800 inemist olli üüse Mulgimaal. Ütlivä külh, et tuu om oppus. A või-olla nii harõtõdaski veeremaa tühäsviimist, nika ku inämb ei tuvvaki tagasi.

Telli Uma Leht!

Telli saa ExpressPostist:
tellimine.ee/umaleht,
tel 617 7717.